

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după invoială

PARTEA OFICIALĂ.

Veniturile pământurilor primite prin Reforma Agrară.

Înaltul Minister al Cultelor și Artelor cu Nr. 41005—1927 din 15 Septemvrie a. c. ne trimite următoarea adresă:

„Dorind a cunoaște în mod precis veniturile pământurilor bisericilor parohiale și filiale, dotație a Statului, Vă rugăm să binevoiți a dispune să ni-se înainteze, în termen de două luni, tabloul acestor venituri pe anul 1928.

Acolo, unde sunt în curs, se va arăta prețul din contract iar pentru acele terenuri, unde momentan nu există contracte, se va arăta arenda probabilă pe anul viitor, fiindu-se seamă de prețurile de arendă din localitate“.

În urma acestora recercăm pe toți Onorații Frați preoți, ca în termen de 3 zile dela primirea acestui ordin să întocmească în dublu exemplar tablourile de venituri ale pământurilor ce le-a primit parohia sau filia prin expropriere și acelea fără amânare să le înainteze pe calea Oficiilor protopopești Ordinariatului episcopal astfel, ca acelea să fie aici până cel mai târziu la 25 Octomvrie a. c.

În tablouri să se arate și felul pământului (arător, fânaș, pășune, pădure) și mărimea în jughere.

Cu înzistență invităm pe toți Onorații Frați, preoți, ca, fără să aștepte urgități separate, *imediat* să execute întocmai celea dispuse prin prezentul ordin, cunoscând, că împotriva acelorora, cari nu-l vor observa numai decât, vom aplica sancțiunile impuse de împrejurări.

Gherla, la 28 Septemvrie 1927.

Nr. 4776.

Veniturile averilor proprii ale parohiilor.

Înaltul Minister al Cultelor și Artelor cu Nr. 40842 din 15 l. c. ne trimite următoarea adresă:

„Trebuind a întocmi proiectul de buget pe anul 1928 cu onoare Vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se comunice până la 15 Octomvrie a. c. bugetele de venituri proprii și cheltueli din acelea venituri pentru anul viitor, ale Eparhiei ca atare, ale Mănăstirilor și ale parohiilor cu averi proprii din aceea eparhie.

Se exceptează veniturile pământurilor bisericesti din dotațiuni de stat, pentru care se vor da relațiuni aparte, potrivit unei adrese speciale“.

Prin urmare recercăm pe toți Onorații Frați preoți, ca în termen de 3 zile dela primirea acestui ordin să întocmească în dublu exemplar tablourile de venituri proprii și cheltueli din acelea venituri pentru anul viitor, după averile proprii ale parohiei sau filiei, cari apoi numai decât ni se vor înainta pe calea Oficiilor protopopești astfel, ca până cel mai târziu la 18 Octomvrie a. c. să fie în posesiunea noastră.

Acestea tablouri nu sunt a se confunda cu tablourile peste veniturile pământurilor primite prin Reforma Agrară, la cari se referă ordinul nostru Nr. 4776, ci sunt a se pregăti separat de acelea și numai peste veniturile și cheltuelile averilor proprii cari nu au fost primite prin Reforma Agrară.

Cu înzistență invităm, pe toți Onorații Frați, ca fără a aștepta urgități separate, *imediat* să execute întocmai celea dispuse prin prezentul ordin, cunoscând, că încontra acelorora, cari nu-l vor observa numai decât, vom aplica sancțiunile cele mai severe.

Gherla, la 28 Septemvrie 1927.

Nr. 4775.

NUMIRI.

Mult Onoratul *Demetriu Cupșa*, paroh protopop onorar în *Feldioara* (D. Buzzei) este numit *asesor al Consistorului nostru episcopal*.

Dat în *Feldioara*, la 4 Septembrie 1927, cu ocaziunea sfințirii de biserică și publicat în ședința consistorială ținută la 27 Septembrie 1927.

Nr. 4900.

Mult Onoratul *Vasile Gheșie*, paroh protopop onorar în *Șeredeu* (D. Crasnei) este numit în *aceeaș calitate* la parohia *Vârșolț* (D. Periceului).

Din ședința cons. 27 Sept. 1927.

Nr. 4949.

Onoratul *Vasile Chira* preot nouhirotit este numit *administrator local* la parohia *Mal* (D. Crasnei).

Gherla, din șed. cons. 1 Oct. 1927.

Nr. 4999.

Repășire din clerul tinăr.

Aducem la cunoștința Veneratului Cler, că clericul *Ioan Aștilean* din *Iclozel* cu ziua de azi a repășit din clerul tinăr și prin urmare este considerat scos din șirul Clerului diecezan.

Din șed. cons. 24 Sept. 1927.

Nr. 4936.

Clericul *Dioniziu Fodor* din *Măhal*, neputându-și prezenta toate actele de lipsă pentru admitere în Seminar, a repășit din Clerul tinăr.

Din șed. cons. 4 Oct 1927.

Nr. 5168.

Primire în Clerul tinăr.

Tinerii *Alexandru Chereheș* din *Baia-Mare*, *Irimie Iulian* din *Șoimuș*, și *Gheorghe Vlad* din *Vișeu de jos* sunt primiți în Clerul tinăr.

Din șed. cons. 7. Oct. 1927.

Nr. 5069, 5067, 5094.

Concurs la părohiil.

Postul de *capelan cu drept de succesiune* la parohia *Fundătura* (Inău, — D. Lujerdului) se curentează cu termenul de *1 Noembrie 1927*, pe lângă următoarele competențe :

1. Jumătate din sesiunea parohială, împărțindu-se pământul din sesiune în mod egal bun cu bun, slab cu slab, în cazul, că nu s'ar face o altă împărțire prin învoială reciprocă între paroh și capelan.

2. Toate ștolele din parohie vor fi ale capelanului, dupăce dânsul va împlini toate funcțiunile. În caz, că și parohul va săvârși vre-o funcțiune, ștolele oferite pentru aceasta vor fi ale parohului.

3. Jumătate lecticalul din parohie va fi al capelanului.

4. Asemenea jumătate din zilele de lucru vor fi ale capelanului.

5. Locuința se va asigura prin închirierea unei case particulare, chiria căreia în suma de *500 Lei lunar* o va plăti jumătate capelanul, iar cealaltă jumătate parohul.

6. Întreg oficiul și beneficiul parohial se va preda cu întreaga răspundere în grija și conducerea capelanului, ce se va numi.

Gherla, din șed. cons. 1 Oct 1927.

Nr. 4917.

Inspecția învățământului religios.

Pentru inspectarea învățământului religios dela școlile medii și primare au fost numiți pentru anul școl. curent următorii :

1. Rds. Dr. Victor Bojor canonic, pentru județele Sălaj și Cluj.

2. Rds. Dr. George Vidican canonic și M. On. și Cl. Dr. George Bob profesor, pentru județul Someș.

3. M. On. și Cl. Dr. Gregoriu Strimbu profesor, pentru județul Satu Mare.

4. M. On. și Cl. Dr. Dumitru Manu profesor, pentru județul Maramureș.

5. Clar. Dr. Titus Malai profesor, pentru județul Năsăud.

Prin aceasta dispoziție a Noastră, M. Onorații frați protopopi actuali — nu sunt absolvați dela inspecțiile catehetice la școlile primare din districtele încredințate conducerii lor, ci vor fi îndatorați și mai de parte la săvârșirea aceloră măcar de două ori în an, amăsurat ordinului Nostru din 31 Octomvrie 1925 — Nr. 5032 — 1925.

Din șed. cons. 7 Oct. 1927.

Nr. 5175.

Manual de Cateheze practice.

Pentru a se putea face progresul cuvenit în propunerea Studiului Religiei la pruncii școlari începători dela școalele primare și pentru ca frații preoți-cateheți să aibă la îndemână un Manual practic de îndrumare și îndreptare întru pregătirea de lecții metodice, ca astfel cu mai mare ușurință și cu plăcere să împlinescă personal acest important oficiu de a catehiza pe micii elevi, Reverendisimul Domn canonic *Dr. Victor Bojor* tipărește un „*Manual de Cateheze practice* pentru învățământul Religiei în clasa I-a și II-a din școala primară“.

Acest manual formează numărul prim din Seria III. pentru Preoții-Păstori sufletești, al Bibliotecii noastre din Gherla, în care au apărut până acuma 5 numere pentru popor, în seria II-a.

Manualul Catehetic mai sus pomenit, cuprinde lecții metodice pentru trimestrul prim al anului școlar, iar ca Supliment are un Catehism mic corespunzător orelor de lecții practice.

Acolo unde casele bisericești parohiale sunt în stare mai bună, permitem ca prețul acestui Manual să se poată achita și din banii bisericești, iar Manualul va forma proprietatea bibliotecii parohiale.

Din nou împrăștiăm tuturor fraților preoți repetițiile noastre ordine, date în privința preafinsemnatei datorințe, ce o au de a săvârși cu toată conștiințiozitatea catehizarea micilor elevi dela școlile primare. Aceste ordine ale noastre se întăresc și mai mult prin ordinul nostru mai nou din 12 Septembrie de sub Nr. 3945—1927, prin care am publicat circulara de sub Nr. 443—26 a Sacrei Congregații a Seminarilor și Studiilor Universitare din Roma, îndreptată către Arhieriei lumii întregi, pentru intensificarea împlinirii datorinței preoților de a predica cuvântul Evangheliei Domnului și de a catehiza tineretul Bisericii noastre.

În aceeaș vreme atragem atenția Mult Onoraților frați protopopi asupra datorinței de a inspecta cel puțin de două ori pe an propunerea Religiei în școalele primare

din districtele încredințate conducerii lor, înaintându-ne rapoartele și conspectele cerute prin ordinul nostru din 31 Oct. 1925, Nr. 5032—1925, publicat în „Curierul Creștin“ din 15 Noembrie 1925 (numerii 21—22).

În nădejdea, că prin folosirea Manualului de Cateheze practice din chestiune, se va aduce un aport prețios în privința catehizării pruncilor școlari punându-se, astfel temelie solidă întru creșterea religios-morală a tierimei școlare, recomandăm călduros folosirea aceluși Manual, spre mai marea mărire a lui Dumnezeu, pentru regenerarea sfintei noastre Biserici și pentru mântuirea sufletelor, de cari dătători de seamă și răspunzători în fața vecinicului Păstor, Mântuitor și Judecător al nostru, Isus Hristos — sunt preoții, — cum spune și autorul în prefața Manualului său.

Gherla, din ședința consistorială ținută la 11 Octomvrie 1927.

Nr. 5176.

Instrucțiunile cu privire la admiterea plicurilor oficiale. Pentru orientare și acomodare comunicăm Veneratului Cler, cumcă On. Direcțiune a postelor, telegrafelor și telefoanelor, cu adresa No. 182,198 1927, înaintată Nouă de Înaltul Minister al Cultelor și Artelor sub No. 41.338 din 7 Octomvrie a. c., pentru admiterea plicurilor oficiale prescrie următoarele condițiuni:

1. Să fie perfect închise, fără urmă de deschidere sau resigilare.

2. Să poarte în față scris — prin imprimare, scriere de mână sau sigilă cu tuș — numirea autorității dela care emană, cum și localitatea unde autoritatea expeditoare își are sediul.

3. Să aibă adresa completă.

4. Să poarte locul destinației și ultima postă; cele cu destinațiunea pentru localități unde nu este oficiu: agenție specială, biou autorizat, sau gară cu serviciul de postă.

5. Să poarte numărul oficial al hârtiilor ce conține.

6. Să poarte sigilul oficial al autorității expeditoare.

7. Să fie astfel împachetate încât plicul sau ambalajul să reziste și să nu se deterioreze în cursul transportului.

8. Să nu aibă greutatea mai mare de 2 Kgr.

Gherla, din șed. cons. ținută la 11 Octomvrie 1927.

Nr. 5231.

PARTEA NEOFICIALĂ.**Praznicul Centenarului nașterii Episcopului Mihail Pavel în Recea.**

Zua de 2 Oct. a. c. a fost un prilej de însemnată sărbătoare și pioasă amintire pentru întreaga Biserică unită, dar în special pentru orașul Baia mare și comuna *Recea*, locul natal al marelui Mecenate, **episcopul Mihail Pavel.**

Invitarea și programul bine stabilit, au adunat în acel loc suflarea românească, recunoscătoare dărniceii marelui Păstor. A înălțat fastul sărbătorească al zilei, participarea activă a *P. S. Sale Dr. Iuliu Hossu episcopul Gherlei*, care încă din ziua precedentă, — însoțit de canonicul Grigoriu Pop și profesorul de Teologie Dr. George Bob, — sosește în Baia-mare. Orașul și pretura Baia-mare, protopopii Alexandru Breban și Iosif Patachi, precum și comitetul bisericesc din Recea, în frunte cu preotul Emil Negruțiu și-au dat ca de obicei tot concursul pentru buna reușită a sărbătorii.

În aceeași zi sosesc: delegatul Mitropolit, canonicul de Blaj *Dr. V. Macaveiu* și de Oradea II. Sa *Dr. G. Miculaș.*

Duminecă în 2 Octomvrie, deși timpul e puțin favorabil din cauza ploaii, se face pelerinajul la Recea pentru ascultarea sf. Liturgii împreună cu parastas în biserică parohială.

Participă, pe lângă poporul din Recea, credincioșii din comunele învecinate, Directorul și cercetașii Liceului G. Șincai din Baia-mare, profesorii diferitelor școli, precum și reprezentanții administrației și alte persoane marcante din oraș și jur.

Cu solemnitatea obicinuită, P. S. Sa Dr. Iuliu Hossu, săvârșește Liturgia pontificală. — Răspunzoriile le dă corul mixt, condus de priceputul profesor Chira din Baia-mare.

Azistă la sf. Altar 42 preoți: Dr. V. Macaveiu canonic — delegat mitropolitan, II. Sa Dr. G. Miculaș vicar general al Orăzii, canonicul G. Pop, delegatul Capitlului Gherlan, Al. Ghenea canonic onorar; protopopii: Al. Breban, A. Dragoș, I. Coste, I. Târția, I. Patachi, directorul G. Hetco, Al. Fărcaș, I. Iepure, V. Barbul, A. Brân-

coveanu, profesorul de Teologie Dr. G. Bob, preoți: P. Gherman, S. Golon, G. Naghi, N. Bota, I. Costin, I. Peter, A. Boroș, A. Butean, E. Negruțiu, G. Hotăran, V. Pogăceaș, I. Brehaița, I. Bohățel, S. Mândruțiu, G. Berinde, T. Lenghel, N. Costin, V. Pinteș, I. Andreica, I. Călăuz, E. Câmpean, V. Băcilă, P. Mureșan, I. Chira, L. Gherghel, A. Lazar și I. Bozga.

La finea sf. Liturgii, favorizat de un timp frumos și înconjurat de o imensă mulțime, P. S. Sa *Episcopul Gherlei*, dela o tribună dinaintea bisericii, rostește o înălțătoare cuvântare, din care însemn ideile mai marcante în următoarele: „Ne chemăm și suntem fiii ai lui Dumnezeu, suntem fii prin dragostea care a sădit-o în noi Creatorul și pentru aceea, cere dela noi mai mult ca dela păgâni. Aceasta este calea mântuirii: iubirea, iertarea și față de vrășmași, facerea de bine celor lipsiți, așa făcând vom fi asemenea lui Dumnezeu. Așa a făcut Acela, care răsărit din această comună a mers pe calea desăvârșirii și a ajuns treapta cea mai înaltă în Biserică lui Dumnezeu. El a iubit aievea și pe cei iubitori și pe vrășmași, pe toți i-a săturat din bunătățile Sale. Fructul acestei sărbători, pentru fiecare dintre noi să fie urmarea credinței Lui, spre aceasta rog pe Domnul, să vă dea darul Său prin a mea binecuvântare care o cerșesc asupra voastră“.

Urmează slujba parastasului pentru odihna Marelui Păstor. Pe urmă vorbește Revsm. *Dr. V. Macaveiu* canonic, delegat mitropolitan, scoțând la iveală altruismul Marelui Arhiereu, care în casa destinată Institutelor avea sute de mii, pânăcând în casa proprie abia avea șase creștari, — hrănea pe alții, iar El se îndestulea seara cu o mămăligă cu lapte, — Acela, care posedă miile de jughere pădure, pentru sine încălzia o singură cameră.

II. Sa *Dr. G. Miculaș* delegatul Orăzii spune, că El a fost Părintele milostiv, care pe toți îl miluia, văduve, orfani, săraci, și ca să îmbrace pe alții, singur își petecea hainele — și se lipsea pe sine — ca să sature pe alții.

Revs. G. Pop canonic, delegatul Capitulului din Gherla, scoate la lumină activitatea ca Arhiepiscop și ca Român, a Marelui Mecenate.

Generalul Tr. Moșoiu, ia cuvântul în calitate de General, care a apărut și ultimul petec de pământ al Țării Episcopului Pavel — în calitate de reprezentant în Parlament a jud. Bihor unde și-a așezat Marele Episcop Instituțiile Sale binefăcătoare, — și în calitate de președinte al Legiunii Române, care urmărește cultul eroilor și al Patriei, ca și cândva Arhiepiscopul Pavel.

D. Dr. C. Pavel, profesor la Beiuș, fost prefect, într-o documentată cuvântare, descrie grelele împrejurări, între cari Episcopul Mihail Pavel a ridicat marile sale instituții.

Directorul Liceului din Baia-mare D-l Dr. Gheorghe Hetoo, în discursul său, preamărește integritatea caracterului episcopului Pavel. Bazele caracterului, spune, — sunt: iubirea față de Dumnezeu, care și-a arătat-o prin bisericile zidite și înzestrate de El, — și iubirea pentru aproapele, care și-a dovedit-o prin școlile Sale.

Urmează vorbirea din partea delegatului Administrației și în sfârșit, vorbește cu obicinuitul elan sufleteș deputatul Dr. G. Tripon.

Înainte de intrarea în Biserică, P. S. Sa Iuliu al Gherlei sfințește placa de marmoră, comemorativă, așezată pe frontispiciul bisericii, cu următorul conținut:

Intru vecinica amintire a marelui
Arhiepiscop

MIHAIL PAVEL

episcopul Gherlei (1872—1879) și al Orășii (1879—1902) născut la 6 Septembrie 1827 în comuna Recea, cu pietate și vie recunoștință au pus această marmoră instituțiile și fundațiile întemeiate de dânsul în dieceza de Oradea-Mare cari pururea vor vesti eroica lui milostenie
2 Octombrie MCMXXVII.

După săvârșirea ceremonialului I. Sa Episcopul și publicul select din Baia-Mare și jur, precum și delegații s'au reîntors în oraș, luând parte la banchetul aranjat de comitetul organizator, cu care ocazie s'au rostit mai multe toaste. După terminarea banchetului I. Sa Dr. Iuliu Hossu însoțit de suita Sa au plecat la Reședință.

(gb.)

Miracolele recente în legătură cu Lourdes.

După anunțul ziarului „Il Secolo-La sera” din Milan, în 24 Sept. a. c. a sosit la Roma „Trenul alb” unde se aflau bolnavii cari au luat parte la *perelinajul național din Lourdes*. Numitul ziar comunică, după „Corriere d'Italia”, că în Genova și Pietrasanta a fost de necrezut primirea făcută, pentru că s'au dat jos din tren mai mulți perfect sănătoși pe calea miracolului.

Au fost puternice manifestațiile de credință, când tinăra *Amelia Santi* de 19 ani, care fusese paralizată alergând s'a aruncat în brațele mamei sale.

Zece—douăsprezece au fost persoanele vindecate complect și cam 50 înși în stare ameliorată, cari peste puțin vor fi și ei vindecați.

Minunea însă, mai impresionantă o găsim în secția romană, unde aparține *D-na Maria Palladini* din Pucci, care era un adevărat muzeu patologic.

Un caz tipic și foarte rar de însănătoșire, care a uimit medicii cei mai experți. Vindecarea D-nei Palladini se întâmplă în tren, când călătorea acasă, trecând peste Spezia, chiar în oara când se făcea procesiunea la Lourdes pentru bolnavi. D-na Palladini, victima unui cumul de boale, totdeauna inertă pe patul său se scoală și umblă cu siguranță în plin mersul vacilant al trenului, în care cei sănătoși trebuiau să se sfoțeze, ca să stea în picioare. Se iscă o erupție, un urlat de bucurie, o chemare să ingenuche toți alături de cea vindicată, se cântă imnul „Magnificat” în vreme ce lacrimile curgeau pe fețele impresionate.

*
La Livorno, 24 Sept. a. c. se semnalează: Un fapt, aievea minune, care a impresionat adânc populația pitorescului munte Montenero, s'a întâmplat aci, în renumitul sanctuar al Madonei. O fată tinăra, care a alergat să ceară darul vindecării de o boală

grea la un picior, s'a vindecat imediat și peste orice așteptare. E de prisos să adaugăm, că miracolul a provocat o explozie de entuziasm și de bucurie din partea populației, care s'a adunat în piața dinaintea Sanctuarului și care prin rugăciuni și cântări a adus mulțumiri Madonei. E vorba despre D-șoara Anita Biondi de 21 ani din Calcunaia (Pisa), care însoțită de unele rude, pornise în automobil la Montenero. Nefericita de 2 ani era bolnavă, din cauza unei paralizii la arterele inferioare, așa că era silită să facă uz de cârji, pentru a putea face câțiva pași. Medicii cari au vizitat-o o declaraseră de incurabilă.

Sosind automobilul în piața delle Carrozze, Domnișoara Biondi tot cu ajutorul cârjilor și ajutată de rude, a parcurs pușinii pași cari o despărteau de biserică. La intrarea în biserică fata a leșinat, în vreme ce preotul începuse rugăciunile și lăsa să se descoperă icoana Madonei. După câteva momente D-șoara Biondi venindu-și în fire a scos un țipet în mijlocul cutremurului nespus al aceloră, cari se aflau în biserică. A aruncat imediat cârjile și a început să alerge liberă plângând de bucurie. Vestea minunei s'a lățit ca un fulger în tot ținutul și o mulțime imensă s'a aglomerat înspre Sanctuar. Peste câțva timp D-șoara Biondi a plecat acasă cu automobilul însoțită de rudele sale.

Revelațiile ziarului laic „Il Secolo — La Sera“ fapte descrise obiectiv, ne pun în cunoștința evenimentelor, cari cu seriozitatea lor desigur întreg bazmele fantasmagorice dela Smeeni noștri.

Nu prin apă infectată și nepotabilă se produc miracole, ci prin intervenția Preacuratei, pe calea rugăciunilor de profundă credință și adevărată pietate.

E bine să se înregistreze și în organele noastre de publicitate atari fapte, cari au darul să ne întărească în devotamentul nostru catolic.

Dr. G. B.

Din solemnitățile dela Recea

Discursul Reverendisimului Dr. VICTOR MACAVEIU, canonic mitropolitan, delegatul sf. Mitropolii de la Blaj.

Preasfințite Părinte,

Onorată adunare!

Am primit, din partea I. Preasfințitului nostru Mitropolit Dr. Vasile Suci, onorifică însărcinare, de a spune un cuvânt de omagiu, cu privilegiul înălțătoarei serbări de astăzi.

Comemorăm adecă astăzi împlinirea unui secol, a unei sute de ani, de la nașterea fericitului episcop al Orăzii-Mari, Mihail Pavel.

Deasupra intrării bisericii din această comună, unde probabil marele Arhiereu va fi fost condus de mâna maicii sale, de atâteaori, s'a așezat o placă comemorativă, ca un modest prinos de recunoștință al școlilor și al fundațiilor din dieceza Orăzii, ale fericitului episcop.

Comemorările nu invite morții!

Dar ele au darul de a reaminti generațiilor următoare nu numai pe cel adormit, nici numai faptele lui mari, ele nu sunt numai acte și dovezi frumoase de cunoștință ale posterității, ci ele trebuie să fie îndemnuri spre aceleași virtuți, cari au împodobit pe cel mort, să fie impulsuri spre aceleași cărări, spre aceleași concepții de viață, spre aceleași idealuri, cari duc la înălțarea unui neam, la consolidarea unei patrii, la gloria și strălucirea unei biserici.

Pruncul născut la 1807 în Recea Băii-Mari, *ce amănitoare carieră a făcut*, în cursul celor 75 ani de viață trecătoare!

Născut în colibă țărănească, făcându-și studiile secundare și superioare cu trudă și sărăcie mare, ajuns funcționar modest în curtea episcopescă dela Muncaciu — reprezentând și acolo interesele bisericii neamului său — paroh de sat la Apșa, apoi iarăși funcționar episcopesc la Gherla, iarăși paroh, de astă dată la Slatina și totodată vicariu al Maramureșului, iată-l la 1873 — după ce a trecut prin toată ierarhia unei cariere preoțești — iată-l așezat pe strălucitul scaun de episcop, la Gherla și după 6 ani, la Oradea-Mare, unde mai păstorește 23 ani, afirmându-se în vremuri extrem de grele, ca unul din cei mai mari Păstori ai Bisericii noastre și dovedindu-se mai ales — cum spune inscripția de pe piatra sa funerară — ca „regeneratorul și al doilea fondator al tuturor instituțiilor culturale“ și ca „cel mai mare binefăcător al diecezei sale“.

Și ce viață austeră, ce viață de abnegație, la acest om, în mijlocul bogăției ce îl încunjura!

O spun cotimporanii, că — „Escelența Sa“ „Consilierul intim de stat al Majestății Sale“, stăpânul celor peste 100.000 jughere — avere, ce o avea pe atunci Vlădica Orășii-Mari, trăia la masa de sără, cu lapte și mămăligă! Proprietarul de imense păduri încălzea pentru sine o singură cameră! În cassetă pentru nevoile sale particulare, la un moment dat, s'au găsit 6 creștari, iar în cassetă menită clădirilor de școli și internate, destinată pentru burse și ajutoare bisericii și neamului său, s'au găsit sute de mii coroane și au ieșit tot de acolo, — milioane!

Da, cu adevărat, episcopul Mihail Pavel a trăit în linia vlădicilor bisericii unite, călcând în urmele marilor săi antecesori de la Oradea: a lui Samuil Vulcan, Vasile Erdélyi a eruditului Papp Szilágyi, în linia episcopilor cetitori de școli și de institute de la Blaj, a lui Petru Pavel Aaron, a lui Ion Bobb a lui Alexandru Sterca Șuluțiu, a contimporanului său marelui Mitropolit Vancea!

Ce voiu spune de *sentimentele sale românești*?

Va ajunge doar, dacă voiu reaminti, că geamurile reședinții sale au fost zdrobite cu pietri, de către cei cari ar fi așteptat, ca Vlădica Pavel să se lapede de neamul său, să nu mai reprezinte interesele și aspirațiile aceluia, să nu bătătoască calea deschisă pentru poporul nostru de pretutindeni, de către alt vlădică unit, nemuritoriul Inocenție Clain — cale, ce avea să ne ducă la marile realizări ale prezentului, să ne ducă la *apoteoza întregirii neamului*.

Utinam viveres! O de ai fi în viață și astăzi, fericite episcopi Mihail Pavel, ca să fi trăit aievea zilele pe cari le-am trăit și le trăim generația de astăzi, zilele, la a căror pregătire tu ai contribuit atât de mult!

Dar, nu! — Noi comemorăm amintirea ta. noi arătăm *recunoștința noastră modestă* către cel născut de aceste plaiuri, noi am venit să luăm îndemnuri aici, îndemnuri de mândrie pentru virtuțile genuine ale neamului nostru, îndemnuri de mândrie pentru trecutul și de încredere, pentru viitorul bisericii unde *se perpetuează pilda în inaintașilor, unde se realizează credința și poruncile* unu creștinism adevărat apostolic,

Comemorările nu învie morții! Dar ele trebuie să trezească pe oei vii din amorțeala măruntelor interese și patimi, să-i smulgă din somnolența egoismului, să-i

înălțe spre culmile idealismului altruist, ale iubirii fanatice de neam, ale devotamentului fără de margini pentru biserică.

Așa ne învață amintirea episcopului Mihail Pavel, așa ne șoptește spiritul lui, care, de sigur, planează deasupra noastră în aceste clipe de solemnitate.

Să venerăm acest fel de amintire și să le binecuvântăm, ca pe niște prilejuri de reculegere și concentrare sufletească, ca pe niște țetape ale nizuințelor noastre spre binele bisericii și al neamului nostru.

Iar fericitului arhipăstor Mihail Pavel să-i dorim de nou odihnă veșnică, păstrând neatins amintirea vieții și a faptelor sale neperitoare. Amin!

Manualul de cateheze practice.

Se aduce la cunoștința Mult Onoraților frați protopopi districtuali, că vor primi dela postă coletele — cu „Manualul de cateheze practice“ de curund ieșit de sub tipar, care manual au binevoit a-l procura anticipativ — solvind prețul lui — pentru fiecare preot districtual.

Vor binevoi M. On. frați protopopi a se îngriji ca să trimită cât mai urgent acest Manual la fiecare frate preot din district, pentru ca să-l aibă la îndemână chiar dela începutul anului școlar. — Prețul unui exemplar este 50 Lei, plus 15 Lei porto postal recomandat.

Congregația Mariană a elevilor dela școala normală gr. cat. de învățători din Gherla, a cumpărat pentru capela școlii un potir de argint masiv, aurit, lucrat artistic, cu prețul de Lei 15.000,

Aceasta sumă s'a adunat din următoarele ofrande:

M. Onor. Cecil Demian fost director al acestei școli, azi protopop (pentru liturghii)	500 Lei
Onor. Gh. Câmpăan stud. teol.	5,000 „
Susana Pop din Agrișul de sus	2,000 „
Veneratul capitul catedral al Gherlei (pentru liturghii)	5,500 „
Din cotizațiile membrilor	2,000 „

Total: 15,000 Lei

Congregația Mariană mulțumește și pe această cale mărinimoșilor donatori.

Din ședința Congr. Mariane ținută în Gherla la 3 Oct. 1927.

Dr. Alex. Ciplea
prezident.

Suciu Ioan
prefect.

D E C R E T E L E

Conciliilor Provinciali I. și II.

se află de vânzare la **Librăria Diecezană,**
Gherla. — Piața Unirii 13.

Prețul unui exemplar 100 Lei, plus
porto postal.

L A

LIBRĂRIA DIECEZANĂ, Gherla

se află de vânzare

Teologia Dogmatică volumul I. și volu-
mul II. de I. P. S. Sa

Dr. Vasile Suciu.

Prețul unui volum 250 Lei, plus
porto postal.

Asortiment bogat de tot felul de
rechizite cancelariale necesare pentru
Oficiile protopopești și parohiale.

Protocol exhibitor, legat în pânză
280 Lei.

Matricula Botezaților, Cununaților,
Morților, legată în pânză 280 Lei.

Protocol pentru *Rațiuni* 280 Lei.

Protocol pentru *Liturgii, predici,*
carte postală, protocol de ședințe 180 L.

Tot felul de tipărituri — extra-
se matriculari, informațiuni periodice,
diplome pentru cantori, coale pentru
rațiuni, statul activ și pasiv etc. —
toate în ediție nouă; hârtie fină, cer-
neală, penițe, creioane, tamponuri, etc.
în preț redus și calitatea cea mai bună.

Furnizăm sigile și stampile pentru
Oficii! Toate comenzile se execută
prompt și cu reîntoarcerea postei.

Mare atelier pentru construcția de

Iconostase

și

Altare

cu pictură sacră de icoane
artistice.

Keresztesi S. Tășnad (Jud. Sălaș).

Proiecte și schițe servim gratuit, la cerere.

10—2

IN TIPOGRAFIA DIECEZANĂ

se efeptuesc tot felul de imprimate, necesare
cancelariilor. Cu plăcere luăm la tipar: Opuri,
Broșuri, Bilanțe și Anunțuri funebrele, de lo-
godnă și de cununie, Circulare, Invitări, etc.
tot felul de lucrări ce se țin de arta tipografică.

C o m a n d a ț i
LA LIBRĂRIA ANCA

— Cluj —

„CĂRAREA FERICIRII“

Carte de rugăciuni de preotul G. MĂNZAT.
Conține 368 pag. cu 26 capitole mari și dife-
rite rugăciuni la orice ocaziune, fiind apro-
bate de P. S. dl episcop de Gherla Dr. Iuliu
Hossu Nr. 581—1925.

Legată în carton tare pentru școlari 100 L.

„ „ pânză fină cu cruce aurită 140 „

„ „ piele lux, pe hârtie velină 280 „

„ „ „ „ șcl. pentru dame 350 „

Nou! „ „ „ „ **Nou!**

„Domnului să ne închinăm“

Carte de rugăciuni pentru elevi în leg. tare 25 l.

Predici la morți 60 Lei, — **Predici p.**

postul mare 50 Lei.

Teatre popular 15—30 Lei

școlare 15—30 Lei

Monoloage și dialoge 10—15 Lei.

Album de modele românești (250 motive) 100 L.

Porto recomandat costă 15—30 Lei.

MARE DEPOZIT DE CLOPOTE

dela 25 kg. în sus. Ornate bisericesti. Odăjdii

Prapori etc.

I c o a n e f r u m o a s e

tot felul în diferite mărimi

În mărime de 33/43 Lei 70

În mărime de 52/40 Lei 100

În mărime de 47/63 Lei 160

În mărime de 74/55 Lei 230

În mărime de 72/100 Lei 650—850

— Cereți preț curent detaliat — 20—6

Pentru partea neoficială răspunde: **Dr. Virgil Băilbanu.**